

HØRINGS
DOKUMENT NY
SKOLESTRUKTUR VÅGAN
KOMMUNE 2024

Innledning:	3
Kvalitet i Våganskolen	4
Kompetanse i Våganskolen.....	6
Skoleutvikling	7
Elevtallsutvikling i Våganskolene.....	8
Ressursbruk grunnskolen i Vågan kommune.....	10
Skoletilhørighet	13
Vedlikeholdsbehov	14
Barnehagestruktur	14
Alternativer skolestruktur	15
Alternativ: Legge ned Laupstad og Henningsvær skole.....	16
Potensiell økonomisk innsparing	18
Skolebyggene	18
Konsekvenser for barn og unge	18
Konsekvenser for ansatte	19
Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn	20
Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy.....	20
Potensiell økonomisk innsparing	21
Skolebyggene	21
Konsekvenser for barn og unge	22
Konsekvenser for ansatte	22
Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn	23
Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy - Strauman.....	23
Potensiell økonomisk innsparing	24
Skolebyggene	24
Konsekvenser for barn og unge	24
Konsekvenser for ansatte	25
Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn	25
Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy - Strauman - Laukvik.....	26
Skolebyggene	27
Potensiell økonomisk innsparing	27
Konsekvenser for barn og unge	27

Konsekvenser for ansatte	28
Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn	28
Alternativ: Endre ungdomsskolestruktur, samt legge ned Laupstad oppvekstsenter. ..	29
Potensiell innsparing	30
Alternativ: Endre u-skolestruktur i Vest, samt legge ned Laupstad og Strauman	30
Medvirkningsprosess	31
Oppsummering.....	31
Vedlegg/referanser	33

Innledning:

Kommunen er nå på ROBEK-lista og har et stort omstillingsbehov. Med dette dokumentet ønsker Vågan kommune å gi et grunnlag for beslutninger om fremtidens skole- og barnehagestruktur.

Vågan kommune står ovenfor en periode med omstillinger. Barneantallet har sunket betydelig over år, og tilpasninger i tjenestetilbudet blir derfor nødvendig. Nylige befolkningsprognoser viser en forventet nedgang i antall barn i skolealder frem mot 2040, samtidig som det stilles stadig økende krav til kvalitet og kostnadseffektivisering. Dagens skolestruktur er ikke tilpasset denne utviklingen, og det er derfor nødvendig å vurdere alternative løsninger for å sikre at kommunen kan tilby høy kvalitet i opplæringen innenfor bærekraftige økonomiske rammer. Dette betyr at kommunen må revurdere sin nåværende infrastruktur for skole for å sikre en bærekraftig framtid.

Med mål om å redusere kostnader betydelig, må Vågan kommune tilpasse sine utgifter i tråd med et redusert antall elever i skolen. Kommunen må finne en løsning som reduserer kostnadene samtidig som kvaliteten i opplæringen forbedres.

“Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer” (Udir, 2024).

I kommunebildet fra statsforvalteren 2023 stiller statsforvalteren kommunen spørsmålet “Hvordan vurderer kommunen skolestruktur sett opp mot tilgang på kompetente lærere og elevtallsutvikling?”

Kommunen har i høst fått overlevert en rapport fra Agenda Kaupang (2023) som omhandler ungdomsskolestrukturen i kommunen. Rapporten er med på å gi et grunnlag for å velge hva som er hensiktsmessig for fremtidig skolestruktur, selv om denne rapporten bare har tatt for seg ungdomsskolestruktur. Rapporten peker på en del av utfordringene kommunen står i, og kommer til å stå i fremover. Kommunen har ikke fått gjennomført en fullstendig ekstern vurdering av hele skolestrukturen, men rapporten fra Agenda Kaupang slår fast at det er minimalt kommunen kan spare på å bare endre på ungdomsskolestrukturen i kommunen. Dette tilsier at skolestrukturen må sees på i sin helhet.

Vågan kommune har 9 offentlige skoler med ca. 1000 elever, og en privatskole. Skolene skiller seg ut fra de fleste andre kommuner i Norge, med at alle de ni skolene er kombinertskoler med trinn fra 1. til 10. trinn. Mange andre kommuner har sentralisert ungdomsskolene sine for mange år siden, og tendensen i hele Norge går mot færre og større skoler (Utdanningspeilet, 2022). Det er også få kommuner som i dag har skoler med så få elever som i Vågan. Våre syv fådeltskoler har fra 9 til 48 elever, med et gjennomsnitt på 25 elever per skole. De store skolene har elevtall på ca. 500 og 300 elever. I tillegg har Vågan VIO (grunnskoleopplæring og voksenopplæring) og kulturskole.

Utredningen av ungdomsskolestrukturen i Vågan fra 2024 og utarbeidelse av budsjettmodellen fra 2020 peker på at kommunen har en kostbar skolestruktur, men bruker lite penger på skolene på tross av dagens kostbare skolestruktur. Vågan kommune bruker

mindre penger per elev enn skolestrukturen tilsier. Dette tilsier at skal kommunen opprettholde dagens skolestruktur bør det tilføres mer midler til skolene enn det som gjøres i dag, f.eks. så har ikke driftsbudsjettene til skolene øket de siste 10 årene.

Vågan kommune ønsker ikke nedleggelse av skoler eller barnehager, men må vurdere helheten i skole- og barnehagestrukturen for å sikre et kvalitativt godt tilbud. For å opprettholde dagens skolestruktur og gi alle elever et likeverdig og godt grunnlag for videregående opplæring, kreves en økonomisk satsing som gir rom for kvalifiserte lærere, tid til ledelse, bedre støttefunksjoner og mulighet for å møte fremtidige krav.

For å sikre barnas beste i fremtidens skole og barnehage må kommunen legge til rette for at krav til forsvarlighet og kvalitet kan oppfylles på en bærekraftig måte.

Kvalitet i Våganskolen

Våganskolen har lavere kvalitet enn gjennomsnittet av norske kommuner i 2023. Kommunen skårer lavt på flere av indikatorene i Kommuneindeksen 2023 (Agenda Kaupang, 2023). Flere indikatorer viser at skolene sliter med å nå nasjonale målsettinger på viktige områder som faglig kvalitet og læringsmiljø. Alle skolene har dedikerte og dyktige ansatte som jobber hardt for å gi elevene de beste forutsetninger for god læring, selv om de samlede resultatene indikerer behov for ytterligere støtte og tiltak for å styrke kvaliteten i opplæringen.

Det er ingen indikatorer som sier at våre fådelte skoler leverer lavere kvalitet enn de større skolene. Skolene i Vågan har deltatt på oppfølgingsordningen til direktoratet fra 2020-2023. Denne ordningen skal bidra til at kommuner med svake resultater på sentrale deler av opplæringen får hjelp til å skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene i kommunen (Udir, 2022). Kommunen ble plukket ut til deltakelse i ordningen iht. direktoratets analyse for lave resultater på nasjonale prøver over tid, høye mobbetall og lav motivasjon på elevundersøkelsen. Samtidig viste analysen at det var stort sprik i laget mellom skolene og innad i skolene i kommunen (Tilstandsrapport for Vågan kommune, 2023). Statsforvalteren påpekte da kommunen ble plukket ut til å være med i oppfølgingsordningen at det også hadde vært store variasjoner og lave resultater over år.

Lik nasjonale trender, peker pilene i feil retning også i Vågan når det gjelder skolemiljø, trivsel og motivasjon. I elevundersøkelsen (Udir, 2023) ligger Vågan langt over landsgjennomsnittet på mobbetall. Perspektivanalysen viser også høy andel av utenforskap blant unge innbyggere i Vågan kommune (Perspektivanalysen). Dette utfordrer skolens grunnleggende oppdrag i å forberede alle elever til videre utdanning, arbeid og deltakelse (Mld. St. 34, En mer praktisk skole, 2023-24). Det meldes om skolemiljø saker fra alle skoler, og de fleste er knyttet til sosiale årsaker.

Når det gjelder skolemiljø saker har de fleste av skolene hatt elever som har ønsket å bytte skole på grunn av en opplevelse av utrygt skolemiljø, og dette går i bølger. De siste årene har det kommet inn flere søknader om bytte på bakgrunn av trivsel, og i de fleste av disse sakene har skoleeier innvilget skolebytte. Førrige skoleår var det ca. 5 saker til vurdering hos

statsforvalteren fra ulike skoler, dette er både fra både fådelte og fulldelte skoler. Ingen av disse resulterte i vedtak fra Statsforvalteren, men noen av sakene endte med søknad og innvilgelse om å få bytte skole. Når det gjelder skolebytte skal barnets beste og barnets stemme tas med i vurderingen. Dette fører til at flere elever nå får innvilget skolebytte og går på en annen skole enn sin nærscole. Når en elev ikke lenger går på sin nærscole, fører det i noen tilfeller til at drosje blir transportmiddelet fordi det ikke går korresponderende busser, og disse skysskostnadene er dyre for kommunen.

Det er også økning av elever med ufrivillig og langvarig skolefravær, i dag er det mellom 5 og 10 elever i Vågan som nesten eller ikke er tilstede på skolen, og sett sammen med antall skolemiljø saker i grunnskolen er dette meget bekymringsfullt. Dagens skolestruktur, med et stort antall skoler, påvirker tilgjengeligheten til støttefunksjoner som PPT og helsesykepleier. Begge disse tjenestene har en bemanning i henhold til normtall i forhold til antall barn og unge i kommunen, men det har ikke vært mulig å gi disse og andre støttetjenester økte rammer med tanke på kommunens skole- og barnehagestruktur. PPT skal betjene 10 skoler og 17 barnehager. Helsesykepleiertjenesten skal betjente 11 skoler. Begrensede ressurser til forebygging og oppfølging av elever med særskilte behov kan ha en sammenheng med vår høye andel av elever som har vedtak om ITO (Individuelt tilrettelagt opplæring). ITO erstattet spesialundervisning fra 1/8 2024. PPT har ikke kapasitet til å gi den veiledningen som er lovpålagt ut til skoler og barnehager, og blir i alt for stor grad sittende med utarbeidelse av sakkyndige vurderinger og delta i ansvarsgruppemøter. PPT og skolehelsetjenesten sin rolle i det forebyggende arbeidet fremheves blant annet i St.meld. nr. 6 19/20, Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

Arbeidet med kvalitet i skolen og ansvaret for elevenes utbytte av opplæringen er et systemansvar. Skoleeier, skoleledere og lærere har ut fra sine ulike roller et felles ansvar for å legge til rette for god kvalitetsutvikling i skolen. Det profesjonelle samarbeidet forutsetter god ledelse, og tid til ledelse (NOU, Et nytt kvalitetsutviklingssystem, 2023:7). Dette kan være krevende i små kommuner (med mange skoler) hvis de ikke klarer å tilby fulle stillinger til administrasjon, eller rekruttere kvalifiserte søkere (NOU, 2023:7). Forskning viser at det er mange krav til skolelederne, og at de opplever stort tidspress, og at har lite tid til pedagogisk ledelse og kvalitetsutvikling (NOU, 2023:7). Vågan kommune har kvalifiserte skoleledere med leder eller rektorutdanning ved alle våre skoler. Skolelederne ved de fådelte skolene har fra 50 % til knappe 70 % stilling til å drive skole. De som har barnehage også, har 35 % til å ivareta styreroppgavene i barnehagen. Skolelederne i Henningsvær og Digermulen har undervisning i tillegg til skolelederrollen. Dette tilsier at det kan være utfordrende å prioritere tid til kvalitetsutviklingsarbeidet på små skoler, samt delta i utviklingsnettverk sammen med andre skoler både kommunalt og regionalt.

Se for øvrig rapport utredning ungdomsskolestruktur i Vågan fra Agenda Kaupang og tilstandsrapporter fra grunnskolen i Vågan (2023).

Kompetanse i Våganskolen

Lærerne i Våganskolen er i hovedsak kvalifiserte, men det forventes utfordringer knyttet til nye kompetansekrav fra 2025 i opplæringslovens §17-4 som omhandler krav om relevant kompetanse i undervisningsfag. Selv om stort sett alle lærerne i dag er godt kvalifiserte, så ser vi at det på små skoler kan være en utfordring å ha 100% dekning i alle fag siden det er få ansatte.

Rekruttering av lærere er ventet etter hvert å bli krevende for de fleste kommuner og særlig for små kommuner med mange små skoler. Det utdannes færre lærere og derav færre søkere til de ledige stillingene i kommunen. Vågan kommune har de siste årene hatt stor tårnover i skolen, og har ansatt ca. 15-20 nye lærere hvert år. Det er skoleeier som har ansvar for å sikre at alle elever undervises av kvalifiserte lærere som oppfyller lovens krav til kompetanse (Opplæringsloven kap. 17, 2024). Skoleeier må sikre kvalifiserte ansatte til alle kommunens skoler i alle fag, noe som kan bli krevende da det utdannes færre lærere og nyutdannede lærere med master ofte er kvalifisert til å undervise i to undervisningsfag. Kommunen har ansatte som har fullført sin utdanning før 2014 og disse kan fortsatt undervise i fag der de ikke oppfyller kompetansekravene, men skoleeier skal tilby videreutdanning slik at de kan få den kompetansen som kreves. Dette har vært gjort gjennom kompetanse for kvalitet siden 2014.

Digital undervisning kan vurderes som et fleksibelt tiltak, men det stiller krav til både pedagogisk tilstedeværelse og planlegging. Opplæringsloven §14-4 gir kommunen følgende mulighet:

“Delar av opplæringa kan gjennomførast utan at læraren er til stades saman med elevane (fjernundervisning) dersom det er gode grunnar for det og det er trygt og pedagogisk forsvarleg. At det må vere gode grunnar betyr at fordelane for elevane må vere større enn ulempene ved å gjennomføre opplæringa som fjernundervisning. Når det skal vurderast om det vil vere trygt og pedagogisk forsvarleg å gi delar av opplæringa som fjernundervisning, skal det mellom anna takast omsyn til elevane sitt høve til læring, utvikling, trivsel og sosial samkjensle. Kommunen eller fylkeskommunen skal godtgjere at vilkåra i denne paragrafen er oppfylte”.

Det kan også vurderes om lærere kan undervise på flere skoler iht. kompetanse, men det kan bli vanskelig å rekruttere lærere som er villige til dette. Det kan også føre til ustabilitet for elevene som da må forholde seg til mange flere lærere, samt at mye av planleggings- og undervisningstid vil gå til å forflytte seg mellom skolene.

Regjeringen ønsker at skolen skal bli mer praktisk, variert og relevant for å snu den nedadgående utviklingen i læringsresultater, motivasjon og trivsel (Mld. St. 34, 2024). Rapporten viser at lærere og skoleledere mener at mangel på egnede rom og utstyr er et hinder for at skolene prioriterer praktiske arbeidsmåter. En nasjonal undersøkelse viser at lærere mener dårlig økonomi til materiell og utstyr, samt dårlige verkstedforhold gjør det vanskelig i drive undervisning i tråd med læreplanen. Mange skoler har få spesialrom, rommene de har er underdimensjonert. Disse utfordringene ser vi også i skolene i Vågan.

Skoleutvikling

Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis (LK-20, 2020).

Skolen som samfunnsinstitusjon er forpliktet til å bygge på og praktisere verdiene og prinsippene for grunnopplæringen. Skoleeiere, skoleledere og lærere har ut fra sine ulike roller et felles ansvar for å legge til rette for god utvikling i skolen. De må sammen sørge for at skolens praksis er i samsvar med hele læreplanverket og opplæringsloven. Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og skole, de ulike nivåene i opplæringsløpet, og mellom skole og hjem bidrar til å lette overgangen mellom trinnene (LK-20, overordnet del, 2020).

Utdanningsdirektoratet mener at samarbeid og dialog mellom skoleeier, skoleledere og lærere er avgjørende for å lykkes med kvalitetsutvikling i alle skoler. Her står det videre at skoleeier og skolene må oppfylle de samme kravene og forventningene uavhengig av hvordan skolene eller kommunen er organisert (NOU, 2023:7). Skoleeier må sørge for at skolene har kapasitet til å delta i det kommunale og regionale utviklingsarbeidet. Noen av kommunens fådeltskoler melder om manglende kapasitet til å følge kommunens og regionens satsinger etter føringer fra nasjonale myndigheter, og må prioritere bort utviklingsarbeid som i ytterste konsekvens kan påvirke kvaliteten i opplæringen. Dette skaper også ulikt fokus mellom skolene i kommunen, og vil muligens skape eller opprettholde variasjoner mellom skolene.

Økte nasjonale krav til utvikling i det profesjonelle læringsfellesskapet kan muligens begrense seg selv i små kollegier, og spesielt for skoler som ikke får til å prioritere tid til utviklingsarbeid, og/eller ikke deltar i kommunalt og regionalt nettverkssamarbeid. Det vil kanskje være et begrenset utviklingspotensial ved skoler med få ansatte, og et behov for å møte andre kollegier for å legge til rette for større profesjonelle læringsfellesskap. Dette gjøres imellom av flere av skolene i kommunen. Flere har fått en god struktur på et slikt samarbeid og det er absolutt positivt. Det er også nettverkssamarbeid lokalt på skoleeiernivå (SKUV) og regionalt gjennom statlige ordninger, hvor vi ser at skolene i Vågan deltar i varierende grad etter kapasitet. Noen av våre fådelte skoler er nok mer fraværende i nettverkene enn de fulldelte, noe som nok kan tilskrives utfordringer med tid og kapasitet til å prioritere utviklingsarbeid.

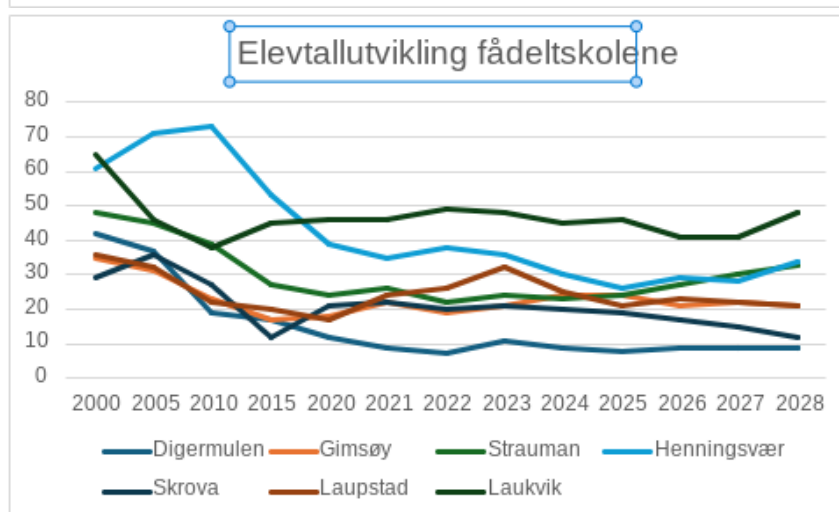
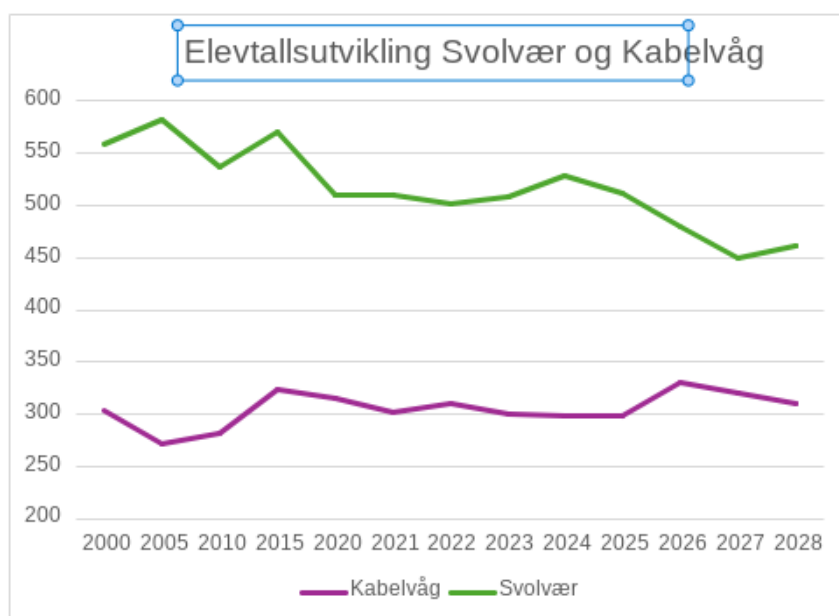
Nær oppfølging og veiledning er nødvendig i en kommune med så ulikt organiserte skoler. For å følge opp kvalitetsutviklingssystem, rutiner og strukturer i en kommune med så ulik organisering fra skole til skole, kreves det tett oppfølging fra skoleeier og god systematikk og rutiner hos skolene. Per i dag er barnehage- og skoleavdelingen organisert med for få

ansatte til å kunne gjennomføre en så tett systematisk oppfølging at man kan klare å tette variasjoner i resultater internt og mellom skolene i kommunen.

Vi erfarer at skoleleder står veldig alene i ansvaret for utviklingsarbeidet ute på egen enhet. Det er mange oppgaver og lite tid til administrasjon. Det faglige fellesskapet på en liten skole kan være godt, men vil uansett begrenses av antall. Dette må ikke forstås slik at de mindre skolene våre ikke driver med godt utviklingsarbeid. Mange av skolene våre har fått etablert gode strukturer som ser ut til å fungere veldig bra. Felles ledelse, slik som gjøres i Laukvik/Laupstad og Strauman/Gimsøy ser ut til å gi svært positiv effekt på kapasiteten til å drive med utviklingsarbeid. Her har skoleleder fått med seg avdelingsledere som er med på å ta ansvar for dette viktige arbeidet.

Elevtallsutvikling i Våganskolene

Siden 2000 har det blitt 176 færre elever i Våganskolene. Bildet under viser utviklingen fra 2000 på de ulike skolene.

I 2027 er det ventet et elevtall på kun 921 elever, dette er en nedgang fra 2000 på 257 elever. Bildet under viser elevtallsutviklingen frem til 2028 med tall som er kjent i dag.

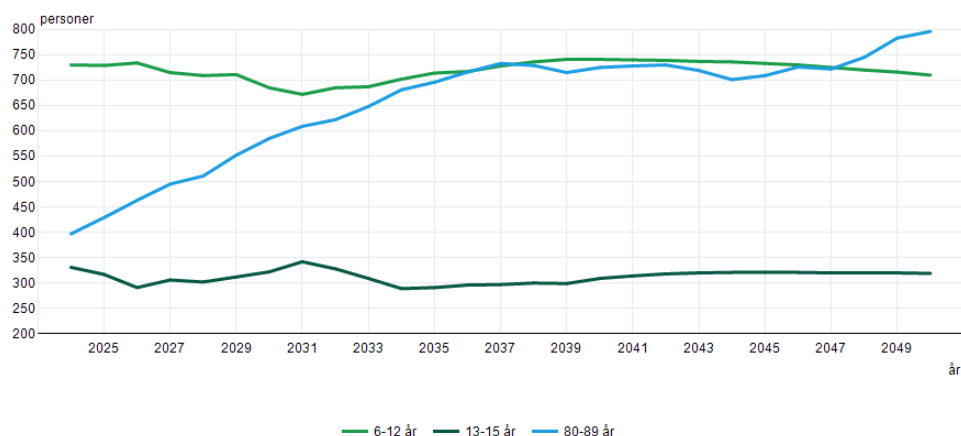
Elever 1.10		2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	b	9	8	9	9	9
Gimsøy	b	24	24	21	22	21
Henningsvær	b	30	26	29	28	34
Kabelvåg	b	298	294	298	305	301
Laukvik	b	44	46	41	41	48
Laupstad	b	25	21	23	22	21
Skrova	b	20	19	17	15	12
Svolvær	b	529	511	480	449	461
Sydal	b	23	24	27	30	33
Sum		1002	973	945	921	940

Ut fra dette ser vi at særlig elevtallet ved Svolvær skole vil gå ned, da særlig i 2027. I 2026 og 27 er det ventet bare 25 skolestartere ved denne skolen. Det betyr at Svolvær skolen vil ha en stor overkapasitet. Dette er usikre tall, da det erfaringsvis er en del tilflytting til sentrum. Eksempelvis skulle elevtallet ved Svolvær skole i år ha vært 498 elever, men de er nå 529 elever. En del av denne økningen skyldes blant annet at Vågan kommune har bosatt svært mange flyktninger de siste årene, og de fleste av disse barna går i Svolvær, enten i innføringstilbudet eller i ordinær opplæring.

Kapasiteten i skolene må tilpasses endringer i antall innbyggere i målgruppen.

De siste befolkningsprognoser fra SSB er fra 2024 og viser at antall innbyggere i skolealder vil synke de neste 10 årene. Langsiktige befolkningsprognoser er svært usikre når det gjelder barn i førskolealder og grunnskolealder. Figuren nedenfor viser også at befolkningen over 80 år vil passere antall barn i barneskolealder.

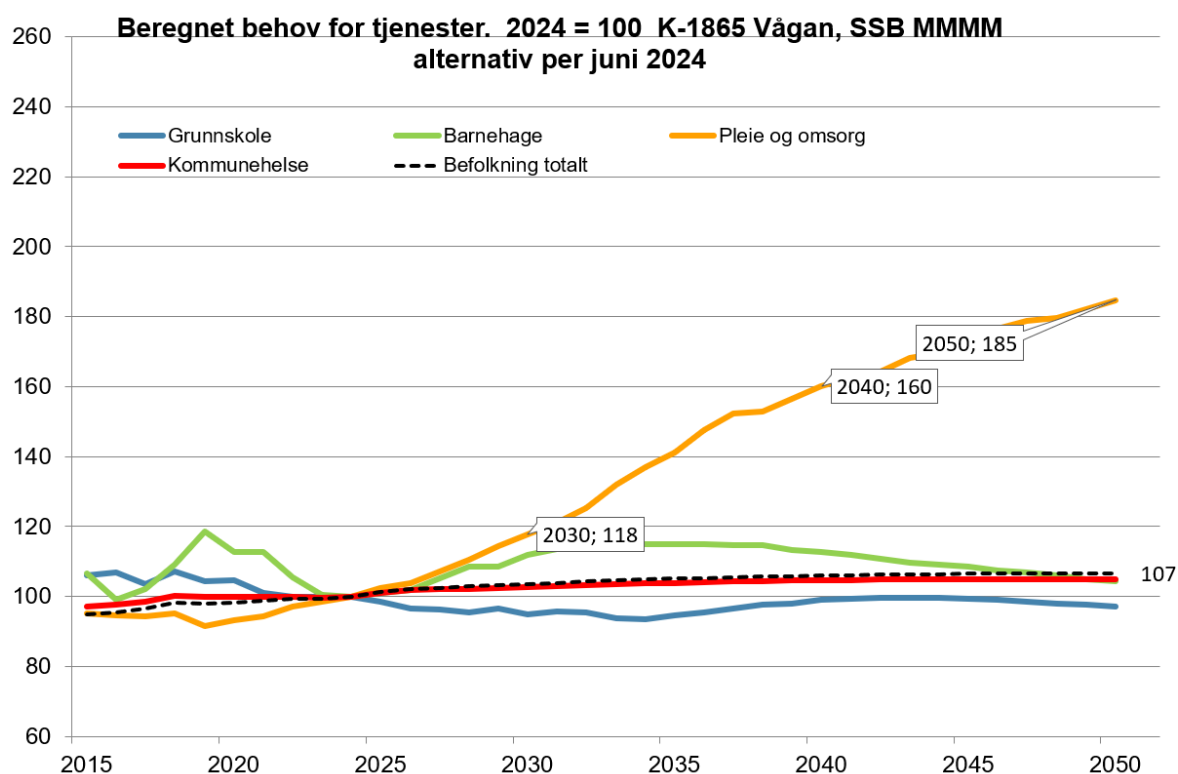
14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Vågan, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figuren nedenfor viser hvordan beregnet behov for tjenester vil være i kommunen fram til

2050. Denne viser at behovet i grunnskolen vil reduseres, mens innenfor pleie og omsorg vil det være et stort økende behov.

Ressursbruk grunnskolen i Vågan kommune

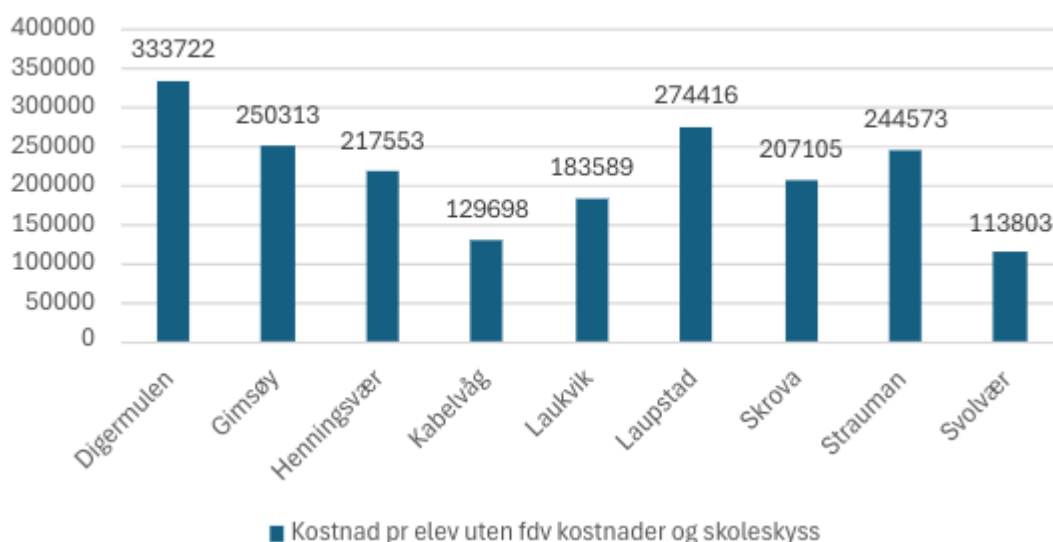
Vågan kommune bruker kr. 132 748,- pr. elev på funksjon 202 (utgifter alt unntatt utgifter til skys og FDV kostnader), (FDV betyr forvaltning, drift og vedlikeholdsutgifter og vises i funksjon 222). Gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 2 er kr. 130 586,- Ser vi på totale utgifter til drift av grunnskolene ser vi at kommunen vår bruker kr. 180 378,- pr elev, mens gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 2 er kr. 166 744,- Kommunen får gjennom rammetilskuddet kr. 133 100,- pr elev. I disse tallene ligger også utgifter til ITO (tidligere spesialundervisning) til Ørsnes privatskole, men ikke utgifter til drift av PPT. Noen kommuner kan ha kostnader til PPT innbakt i funksjon 202, det har ikke Vågan.

	Vågan	Fauske	Øksnes	Vestvågøy	KOSTRA gr. 2
202	132 748	125 041	141 025	119 627	130 586
222 (skolelokaler)	41 324	38 958	18 944	15 333	27 236
Grunnskole -sektor	180 378	170 126	169 267	143 380	166 744

Kostratall 2023 – netto driftsutgifter per innbygger 6-15 år

Det er selvfølgelig svært varierende kostnader pr elev på grunnskolene våre. Svolvær og Kabelvåg har stordriftsfordeler, særlig når det gjelder utgifter til energi, renovasjon og nettleie. For skoleåret 24/25 fordeler kostnadene seg slik på de ulike skolene

Kostnad pr elev uten fdv kostnader og skoleskys

Kilde: Budsjett skolene i Vågan

I disse kostnadene er det ikke tatt med overføringer fra andre kommuner som har elever i Vågan kommune. Midler som kommer til kommunen for gjesteelever blir ført på skole- og barnehageavdelingen og brukes til å betale for elever Vågan kommune har i andre kommuner, men disse inntektene og utgiftene er med i KOSTRA tallene vist i tidligere tabeller. Hadsel betaler i 2024 kr. 164 000,- pr elev for skoleplass i Vågan kommune. Dette reguleres etter kostnader kommunene har i gjennomsnitt pr. elev og ikke i forhold til utgifter til den enkelte skole elevene går på.

Når det gjelder mindreinntekter for elever i privatskoler, blir ikke Vågan kommune trukket for elever ved Ørsnes privatskole. Kommunen får en ekstra bevilgning på kr. 1,2 millioner

Dette gir for Vågan kommune:

Trekk for elever i statlige og private skoler	-6 122 600 kr
+ Landssum fordelt etter kostnadsnøkkel	7 327 379 kr
= Omfordeling statlige og private skoler	1 204 779 kr

Kilde; <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/frie-inntekter/frie-inntekter-2025/id3057998/#/nordland/vagan>

Vågan kommuner brukte i snitt 92,93 undervisningstimer pr. elev skoleåret 23/24, innværende skoleår brukes i snitt 93,57 timer pr. elev. Av disse timene går 38 timer til ITO (tidligere spesialundervisning) og 54 timer til ordinær undervisning. Gjennomsnittlig bruk for KOSTRA gruppe 2 er 74 timer, fordelt på ca. 19 timer ITO og ca. 54 til ordinær undervisning. Dette viser at Vågan kommune bruker betydelig flere timer til spesialundervisning enn

KOSTRA gruppa, mens timer til ordinær undervisning ligger på snittet. Ser vi på hva som brukes på de ulike skolene i kommunen, er det store variasjoner, men det må vi kunne forvente med tanke på den store variasjonen i elevtallet på skolene våre. Tabellen under viser hvordan timene fordeler seg for skoleåret 24/25 på de ulike skolene i kommunen.

Skoler	Antall elever	Timer spes.ped	ITO timer pr. elev	Sum ordinær undervisning	timer pr. elev ordinær	Sum undervisningtimer pr. elev inkl. ITO
Digermulen skole	9					232.8
gimsøy skole	24					152.4
Henningsvær skole	30					148.9
Kabelvåg skole	298	10937	36.7	14193	47.6	84.3
Laukvik skole	45					118.4
Laupstad skole	25					208.4
skrova skole	20					117.8
Strauman oppvekstsenter	23					126.2
Svolvær skole	529	19697	37.2	22918	43.3	80.6
Snitt pr elev i Vågan		4529	42.2	6278	90.9	133.1
Snitt pr elev i kostragruppe 2		13706	19.4	38189	54.7	74.1

Tall fra GSI 2024/2025 av hensyn til personvern er timer til ITO tatt bort fra de små skolene

Ser vi på hvordan timene blir brukt på Svolvær skole, erfarer vi at de bruker nesten 43 % av alle timene til ITO undervisning. Denne skolen har svært få timer til ordinær undervisning sammenlignet med hva andre har. Kan den høye bruken av ITO ha noen negativ konsekvens for den ordinære undervisningen ved Svolvær skole? Som igjen fører til økt behov for ITO? Har Svolvær skole nok ressurser til å ivareta kravet om intensiv opplæring for elever som skårer lavt på resultater på 1-4? Også Kabelvåg har ganske få timer til ordinær undervisning, sammenlignet med fådeltskolene.

Denne tabellen viser hvordan timene fordelte seg i alle kommunene i KOSTRA gruppe 2 skoleåret 23/24. Antall skoler i kommunen står i parentes bak kommunenavnet

Kommuner	Antall elever	Timer spes.ped	ITO timer pr. elev	Sum ordinær undervisning	timer pr. elev ordinær	Sum undervisningtimer pr. elev inkl. ITO
Vågan (9)	1002	38485	38.41	54631	54.52	92.93
Brønnøy (3)	942	20369	21.62	52240	55.46	77.08
Fauske (4)	944	20598	21.82	49227	52.15	73.97
Øksnes (2)	459	9447	20.58	24370	53.09	73.68
Målsetv (7)	702	9957	14.18	49176	70.05	84.24
Hvaler (1)	425	7961	18.73	21371	50.28	69.02
Tynset (5)	688	12693	18.45	35446	51.52	69.97
Nord-Fron (5)	589	9305	15.80	36613	62.16	77.96
Ringebu (3)	395	5169	13.09	22154	56.09	69.17
Øyer (3)	564	9458	16.77	30047	53.27	70.04
Nord-Aurdal (2)	612	12749	20.83	32633	53.32	74.15
Austervoll (3)	725	8690	11.99	36420	50.23	62.22
Årdal (2)	549	15807	28.79	29807	54.29	83.09
Stad (8)	1086	12914	11.89	68425	63.01	74.90
Oppdal(4)	860	14848	17.27	43164	50.19	67.46
Røros (3)	565	15339	27.15	24892	44.06	71.21
Heim (5)	697	9214	13.22	38591	55.37	68.59
Snitt pr elev i kostragruppe 2 kommuner		13706			54.65	74.10

GSI 23/24

Det kan være mulig å ta ned ressursbruken ved grunnskolene i Vågan ved å ta ned tildelinger til den enkelte skole. Ved å bare hensynta de gamle klassedelingstallene kan det være mulig å tildele færre ressurser, men det kan utfordre den pedagogiske kvaliteten. I praksis betyr dette at det kan bli opptil 12 elever fordelt på fire årstrinn eller mer, 18 elever fordelt på tre årstrinn, eller 24 elever på to årstrinn. Det betyr for eksempel at Digermulen får tildelt årsverk til å ha alle elevene i samme klasse i alle timer. Strauman oppvekstsenter ville f.eks. fått tildeling til 2 klasser og måttet ha fordelt elevene slik at det ikke er 12 elever i samme gruppe 4 årstrinn eller mer.

Slike ordninger gir imidlertid krevende læringsmiljøer, der lærerne må håndtere elever på flere faglige nivåer samtidig, noe som kan svekke tilretteleggingen og den faglige oppfølgingen av hver enkelt elev. Dette vil på ingen måte gi en forsvarlig drift av skolene i kommunen.

Vågan kommune har ikke økt skolenes driftsbudsjett på over 10 år, og vi er inne i en "dyrtid". Alle skolene merker nok konsekvensene av dette, selv om det nok rammer mest elevene på de to største skolene. Dette betyr at skolene ikke har særlig med midler til å kjøpe inn skolemateriell, skolebøker eller muligheter til å ta i bruk alternative læringsarenaer. I all hovedsak går ressursbruken på skolene til lønnsutgifter. Det har ikke vært satt av ekstra midler til å innkjøp av nye lærebøker/læremidler etter ny læreplan med unntak av de ekstra midlene kommunen har fått gjennom søknader til Utdanningsdirektoratet.

Skoletilhørighet

Vågan kommune har ikke fritt skolevalg, men det er mulig å søke om skolebytte i henhold til kommunens retningslinjer for skoletilhørighet. Tallene for dette skoleåret når det gjelder elever som går på annen skole enn den skolekretsen de tilhører er slik

Skole:	Antall elever:
Svolvær	36 (18 av disse går i innføringstilbudet og skal tilbake til skolen de tilhører)
Kabelvåg	5
Skrova	0
Henningsvær	0
Strauman	0
Gimsøy	0
Laupstad	7 (elever fra Hadsel)
Laukvik	1 (elev fra Hadsel)
Digermulen	0

*Disse tallene hensyntar ikke barn med delt bosted.

Årsaken til at elever ønsker å bytte skole skyldes flere ting. Flere søknader er kommet inn på bakgrunn av at familien har flyttet mellom to skolekretser, og særlig ungdomsskoleelever, ønsker ikke å bytte skole. Noen av disse blir innvilget i henhold til retningslinjene. Andre søker om skolebytte på bakgrunn av skolemiljø. Disse søknadene kommer oftest fra fådeltskoler, men også mellom Svolvær og Kabelvåg. I dag er det bare Skrova og Digermulen som ikke har elever som tilhører de, på andre skoler.

Vedlikeholdsbehov

Skolene i Vågan har de siste 10-15 årene vært gjenstand for store forbedringer. Flere skoler er nybygd eller totalrenovert (Gimsøy, Sydal, Svolvær, Kabelvåg), mens andre har vært gjennom større utbedringer (Henningsvær, Skrova). Ett par av skolene har delvis utbedringer (Laukvik, Laupstad, Digermulen). Det gjør at vedlikeholdsetterslepet for disse byggene er mye redusert. Men fortsatt er det behov for utbedringer, særlig hva angår klimaskall og universell utfordring. Et grovt anslag viser utbedringer for ca. 36 millioner.

Bygningstype	Bygningsdel							Totale oppgraderingsbehov
	Tak	Fasade	Innervegger og gulliv	El-anlegg og belysning	VVS	Universell utforming	Baseng	
Førskolelokaler								
Svolvær barnehage			250 000	100 000				350 000
Kabelvågmarka barnehage								
Skolelokaler								
Digermulen skole	750 000	5 000 000	500 000	800 000	2 200 000	1 800 000	1 300 000	12 350 000
Laupstad oppvekstsenter	750 000	5 000 000	500 000	700 000	200 000	2 000 000		9 150 000
Laukvik oppvekstsenter		2 000 000	400 000	250 000	300 000	3 500 000		6 450 000
Skrova oppvekstsenter				350 000	550 000	500 000		1 400 000
Svolvær skole								0
Kabelvåg skole								0
Henningsvær skole	750 000	900 000		500 000	1 200 000	3 500 000	650 000	7 500 000
Strauman oppvekstsenter								0
Gimsøy oppvekstsenter								0

Barnehagestruktur

Vågan kommune har høy andel av barn i aldersgruppen 1-5 år i barnehagene og ligger omtrent på landsgjennomsnitt når det gjelder antall barn pr. ansatt. Vi ser imidlertid at det er 12,6 % av pedagogene og styrere som er ansatt med dispensasjon fra utdanningskravet som barnehagelærer.

Vågan ligger på landsgjennomsnittet i foreldreundersøkelsen og anses som god. Andel barn i barnehagen øker i kommunen.

Det er utfordringer med å ansette barnehagelærere, og kommunen mangler pedagogisk leder/barnehagelærer i våre enheter; Laupstad, Laukvik, Skrova, Strauman (2), Gimsøy, Svolvær, Kabelvågmarka. Det mangler barnehagelærere i de private barnehagene også. Gimsøy har en pedagogisk leder under utdanning som er ferdig til våren-25.

Ved en eventuell endring av barnehagestruktur så er det ledig kapasitet i andre barnehager til å ta imot disse barna. Det økonomiske utslaget er usikkert da vi ikke vet hvilke barnehager disse barna eventuelt blir plassert i. Fordi ulike barnehagene har forskjellige kostnader, bemanningsbehov og kapasitet, vil plasseringen av disse barna ha direkte innvirkning på de økonomiske konsekvensene. Det er ikke gjort en beregning på eventuell besparelse ved å endre på barnehagestruktur, men det vil ikke bli mer kostbart enn vi har det i dag.

Antall barn, skolestarterne står i parentes:

Laukvik	Laupstad	Skrova	Gimsøy	Strauman	Svolvær	Kabelvåg- marka
20 (4)	10 (2)	4	8 (1)	16 (4)	20 (4)	60 (14)
Gunhilds minne	Knutvika	Lunde- veien	Knøttene	Osanstua	Solheim	Filipstua
19 (4)	9 (2)	10 (2)	25 (6)	52 (14)	63 (16)	18 (3)
Kabelvåg	Nordlys	Små- trollan	Totalt 409 barnehagebarn			
30 (5)	30 (9)	16 (1)				

Alternativer skolestruktur

Kommunedirektøren ser ingen andre muligheter for å kunne få en bærekraftig kommuneøkonomi, enn å blant annet se på endring av skolestruktur i Vågan kommune, i tillegg til andre tiltak. I de følgende alternativene er både kommunedirektørens forslag på mulige endringer av skolestruktur og kommunestyret sin bestilling av 28/10 tatt med. Basert på befolkningsprognosene vil en videreføring av dagens desentraliserte skolestruktur medføre uutnyttet kapasitet som vil føre til høyere kostnader per elev.

Analyser viser at kostnadene øker når elevtallet synker. I dag har samtlige skoler i Vågan kommune ledig kapasitet, med unntak av Strauman skole, denne vil være helt full i 2028 om det ikke blir endringer i befolkningen i den kretsen. Kommunen har dermed liten mulighet å oppnå kostnadsbesparelser ved en videreføring av dagens skolestruktur.

Det er viktig å være klar over at det også vil være konsekvenser ved å opprettholde dagens struktur. For at skolene skal ha mulighet til å drive god og variert undervisning med god tilpasset opplæring for hver elev, er det behov for å øke driftsbudsjettet betydelig. Det er i dag ikke gode nok driftsbudsjetter til å gjøre innkjøp av læremateriell og utstyr, eller å ta i bruk alternative læringsarenaer i den grad som er ønskelig. Ved Svolvær skole er det et stort behov for å bytte ut de digitale tavlene som har vært der siden skolen ble bygd i 2012. Flere av skolene melder om behov for nye pulter og annet elevutstyr, og oppgradering av skolegården med lekeapparater. Dette er det ikke mulig å sette av penger til med den økonomiske situasjonen Vågan kommune er i.

Skal ressursene til grunnskolene reduseres ytterligere med dagens struktur, må det sees på hvordan Svolvær og Kabelvåg er i stand til å gi nok timer til ordinær undervisning, samt vurderes hva som er pedagogisk forsvarlig med sammenslåing av årstrinn på de fådelte skolene. I dag er flere trinn sammenslått ved våre fådeltskoler, som hovedregel 1. - 4. trinn, 5. - 7. trinn og 8. - 10. Trinn. Dette varierer også etter elevtall og fag, så enkelte skoler har i de praktiske estetiske fagene sammenslått 1. -4. trinn og 5. - 10. trinn. Det vil være pedagogisk uforsvarlig å satse på enda mer sammenslåing.

I fortsettelsen av dokumentet er det ulike forslag på hvordan skolestrukturen kan endres. De ulike alternativene kan kombineres på ulike måter.

Kommunedirektørene anbefaler ikke å gjøre noe med Skrova, Digermulen og Laukvik skole, samt ikke berøre barnetrinnet ved Gimsøy oppvekstsenter.

Alternativ: Legge ned Laupstad og Henningsvær skole

Alternativet å legge ned Laupstad og Henningsvær skole fra høsten 2025. Disse to skolene er de som ligger nærmest Svolvær eller Kabelvåg skole, og de som det er enklest å få etablert en akseptabel skoleskysst til. Det går buss både fra Henningsvær og Laupstad som passer med skolestart i dag, men det må endres på buss hjem fra skolen. For buss til Henningsvær må det justeres på en bussrute, for Laupstad sin del må det opprettes en ny bussavgang. Dette vil være fylkeskommunen sitt ansvar. Elevtallet på disse to skolene er mulig å plassere inn i Svolvær og Kabelvåg uten at det vil utløse særlig økte behov for disse to skolene. Begge skolene har i dag godt kvalifiserte og dyktige ansatte. I Henningsvær har det vært noe større gjennomtrekk på ansatte enn det kanskje Laupstad har hatt.

SUM årsverk	2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy	6.18	6.30	4.96	5.08	4.96
Henningsvær	8.05	6.82	7.18	7.06	8.75
Kabelvåg	50.54	52.17	51.69	53.48	53.00
Laukvik	10.14	9.21	8.61	8.61	9.45
Laupstad	7.85	7.90	8.23	8.11	7.01
Skrova	4.82	4.72	4.48	4.25	3.89
Svolvær	74.11	74.11	72.56	68.87	70.30
Sydal	6.57	7.28	7.63	7.99	8.35
Sum	171.43	171.92	168.87	166.98	169.24

Bildet over viser ressursfordeling slik den er i dag. Som denne tabellen viser vil behovet for årsverk i grunnskolene, ved lik bruk av ressursfordelingsmodellen, gå ned på bakgrunn av synkende elevtall. Derfor brukes det et gjennomsnitt på årsverk som kan reduseres ved endring av skolestruktur. All besparelse er ikke tatt med, da det er elever som har behov for ekstra tilrettelegging. Det holdes noe igjen på alle alternativer. En nedleggelse av Laupstad og Henningsvær kan gi en gjennomsnittlig besparelse pr. år på 11 årsverk.

Under viser mulig ressursfordeling om Henningsvær og Laupstad skole legges ned.

SUM årsverk		2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	b	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy	b	6.18	6.30	4.96	5.08	4.96
Henningsvær	b	8.05				
Kabelvåg U	u	50.54	52.58	54.91	57.54	58.03
Laukvik	b	10.14	9.21	8.61	8.61	9.45
Laupstad	b	7.85				
Skrova	b	4.82	4.72	4.48	4.25	3.89
Svolvær	b	74.11	74.11	72.56	68.87	70.30
Sydal	b	6.57	7.28	7.63	7.99	8.35
Sum		171.43	157.61	156.68	155.87	158.51

Svolvær		2024	2025	2026	2027	2028
6		43	41	28	26	47
7		54	45	41	28	26
8		63	56	45	41	28
9		48	65	56	45	41
10		46	54	65	56	45
11		70	48	54	65	56
12		35	72	48	54	65
13		56	36	72	48	54
14		56	58	36	72	48
15		58	57	58	36	72
Sum		529	532	503	471	482
8		41	35	32	35	30
9		29	44	35	32	35
10		31	31	44	35	32
11		22	31	31	44	35
12		30	23	31	31	44
13		24	34	23	31	31
14		23	29	34	23	31
15		38	27	29	34	23
Sum		298	321	324	330	330

Her vises elevtallet slik det vil være med elevene fra Laupstad (inkludert elevene fra Hadsel). Det gir ikke nevneverdig større klasser enn det er i dag.

Elevtallet på Kabelvåg skole vil se slik ut med elevene fra Henningsvær. Her vil det være to klasser i 2025 som vil være store og bør vurderes en eventuell deling i to, selv om de er innenfor klassesdelingskravet.

Dette alternativet vil også føre til at barnehagen på Laupstad blir lagt ned, og barna som har plass i barnehagen i Laupstad vil få tilbud om plass i andre

barnehager i kommunen. Dette vil bli håndtert i hovedopptaket for barnehagene i Vågan mars 2025.

Potensiell økonomisk innsparing

Potensiell besparelse er under forutsetning at all drift i byggene opphører og at kommunen ikke lenger har utgifter på disse byggene

	Årsverk	Effekt 2025	Gj. Snitt helårseffekt
Besparelser årsverk Laupstad	6	1 839 000,-	4 414 000
Økte skysskostnader		-96 000,-	- 232 000,-
Besparelse årsverk Henningsvær	5	1 547 000,-	3 678 000,-
Økte skysskostnader		161 000,-	-387 000,-
FDV + energi		762 000	1 836 000,-
Trekk tilskudd skoledrift			-1 127 000,-
Total mulig besparelse		3 891 000	8 183 000,-

Det er ikke gjort en økonomisk analyse av konsekvensen av nedleggelse av barnehagen på Laupstad. Det vil være vanskelig å anslå hvilken effekt det vil gi. Det avhenger helt av hvor disse barna begynner i barnehage, antall barn som skal begynne i barnehage i kommunen kommende barnehageår. Det kan gi utslag på barnehagetilskuddet til private barnehager i 2028, det vil vi først få vite høsten 2026.

Skolebyggene

Både Laupstad og Henningsvær skole er relativt gamle skoler, som vil ha et oppgraderingsbehov i relativt nær fremtid. Ingen av disse skolene har gode spesialrom til ulike undervisningsaktiviteter. Begge har sløydsal, men med begrenset med utstyr og materiale. Det er ikke eget rom for gjennomføring av annen kunst og håndverk undervisning, men dette ivaretas med å ta aktivitetsmaterieell inn på klasserommene. Ingen av de har naturfagrom som tilfredsstillt kravene for å kunne gjennomføre naturfagsforsøk i henhold til læreplanen. Begge har skolekjøkken, men det er et oppgraderingsbehov på kjøkkenet i Henningsvær. Tilgangen på musikkrom er begrenset.

Vedlikeholdsbehov

	Tak	fasade	Innervegger og gulv	El-anlegg og belysning	vvs	Universell utforming	Basseng	Totalt
Henningsvær	750 000	900 000		500 000	1 200 000	3 500 000	650 000	7 500 000
Laupstad	750 000	5 000 000	500 000	700 000	200 000	2 000 000		9 150 000

Konsekvenser for barn og unge

En viktig ulempe som trekkes ved endring av skolestruktur for elever som flyttes er at det kan oppleves som usikkert, utrygt og krevende. Det kan også trekkes frem som negativt at

fritidsaktiviteter som gjennomføres i tilknytning til skoler som legges ned, vil også bli lagt ned eller stå fare for å bli lagt ned. Det er ikke mye fritidsaktivitet tilknyttet disse to skolene i dag. De fleste av elevene som er med på fritidsaktiviteter fra disse skolene er med på aktiviteter som foregår i Kabelvåg eller i Svolvær. Henningsvær IL har for flere år siden etablert fotballag sammen med KIL og for jentefotballen også med SIL. Laupstad IL har ikke hatt lag med i seriespill på flere år, de er heller ikke med i miniturneringer.

Den største fordelen som trekkes frem for forslaget er et større sosialt miljø for elevene. Et større sosialt miljø kan fremme inkludering og mangfold, og det trekkes frem at det for noen kan være en fordel å få en ny start. I tillegg kan elevene få utbytte av et større profesjonsfaglig miljø blant lærerne, og at det kan bli enklere å få tilrettelagt for individuelt tilrettelagt opplæring. For skoler som er fådelte, trekkes det fram som positivt at de i en større skole kan ha rene klassetrinn.

Alle elevene vil med dette forslaget være avhengig av skoleskyss til og fra skolen. Dette kan ha en uheldig påvirkning i forhold til fysisk aktivitet, vet at elevene ikke lenger går til og fra skolen. Svært få av disse elevene har særlig lang skolevei i dag og det er ikke å anta at det ta buss til skolen vil føre til mindre fysisk aktivitet i forbindelse med skoleveien. Avstand Henningsvær - Kabelvåg 19,3 km. Avstand Laupstad - Svolvær 21 km. For begge betyr dette skoleskyss under 30 min. og er å regne som akseptabel reiseavstand.

Det er svært belastende for barn og unge at skolestrukturforslag blir lagt frem år etter år. Et slikt forslag vekker mange sterke følelser hos alle, både ansatte, elever, foresatte og samfunnet ellers og dette kan i aller høyeste grad påvirke de berørte elevene. Det er viktig å få en avklaring på dette så snart som mulig, slik at elevene vet hva de har å forholde seg til i fremtiden.

For barnehagebarna er det en stor omveltning å måtte bytte barnehage. Dette er små barn som har knyttet seg til de ansatte i barnehagen og det å måtte etablere seg på nytt kan være vanskelig for mange barn. Det vil også bety en økning i reisetid til og fra barnehagen. Det er ikke uvanlig at barnehagebarn går i barnehage i andre skolekretser, og så fra Laupstad.

Konsekvenser for ansatte

Større fagmiljø pekes på som den største fordelen ved å opprette større skoler. En forutsetning er at det faktisk blir flere ansatte ved de «nye» skolene. En større ansattgruppe kan ha flere fordeler sammenlignet med dagens situasjon. Det kan bli lettere å fylle nødvendige roller med relevant kompetanse, lettere å bruke ressurser riktig, eksempelvis på utviklingsarbeid, lettere å bruke ressurser på tvers ved sykdom (som også gir mindre vikarer), det kan bli lettere å rekruttere kompetente ansatte fremover og det kan skape bedre miljø og engasjement.

For enkelte ansatte kan reiseveien bli mindre, da de bor mer sentralt og pendler til sitt arbeidsted.

Usikkerhet til fremtidig arbeid er en stor og viktig ulempe for de ansatte når skoler foreslås nedlagt. Dette inkluderer usikkerhet til hvordan arbeidshverdagen blir fremover, herunder hvor man plasseres og hvilken funksjon man eventuelt vil få, samt at enkelte vil være usikre på om de faktisk har en jobb fremover. Dette kan medføre at man mister kompetente medarbeidere, noe som er ugunstig i en tid det utdannes færre lærere.

Også andre ulemper trekkes frem for ansatte. Noen lærere vil oppleve det som mer utfordrende dersom de får flere elever i klassene. Særlig kontaktlærerrollen kan bli mindre attraktiv ved større klasser. Det trekkes også frem at det kan være en emosjonell belastning for ansatte å stå nærmest de som rammes.

Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn

For lokalsamfunnet der skolene foreslås nedlagt er det få fordeler. Det er en belastning for samfunnet at skolestruktur kommer opp år etter år, dette skaper en unødvendig belastning for alle berørte.

Lokalsamfunnet der skoler foreslås nedlagt får store negative konsekvenser. Skolen omtales av mange som «hertet» i bygda, og det vil være en stor sorg for lokalsamfunnet dersom skolen «tas fra dem». Det pekes også på at det vil være et tap for Vågan kommune om bosetning i distriktene står i fare for å forsvinne. Det vil bli mindre attraktivt å flytte til lokasjonene, boligprisene vil kunne synke og eventuell annen aktivitet kan forsvinne.

Det er en forskjell på disse to stedene. I Henningsvær er det svært mye næringsaktivitet med masse reiselivsaktivitet og mange bedrifter som etablerer seg. Henningsvær har en positiv befolkningsutvikling, men har ikke en positiv elevtallsutvikling på skolen. Det kan se ut som om skolen ikke er avgjørende for næringsutviklingen. På Laupstad er det ikke mye næringsaktivitet, men det er mange lokale fiskere som holder til her. Og en nedleggelse av skolen kan få en konsekvens for disse.

Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy

Alternativet tar også med Gimsøy, i tillegg til Henningsvær og Laupstad. Gimsøy har en helt ny skole som ble åpnet i april 2024 og har således en skole som har det meste av spesialrom som kreves til dagens undervisning. På denne skolen har det vært en utfordring med å få et stabilt og godt kvalifisert lærerkollegiet over tid, men skolen har i dag godt kvalifiserte ansatte. Ved nedleggelse av denne skolen er det utfordring med å få etablert en fornuftig skoleskyss. Slik skoleskyssen er i dag, går bussen rundt øya og noen sitter allerede i dag på bussen i godt over en halv time, det vil ikke være forsvarlig at bussen går rundt øya, før den kjører til Svolvær. Om det er mulig å opprette en annen skoleskyss er ikke avklart på nåværende tidspunkt. En annen utfordring er når Gimsøybrua stenger for trafikk. Da elevene fra Sydal skole (nå Strauman) gikk på Gimsøy skole i perioden skolen i Sydal ble bygd var det kun en gang elevene ikke kom seg hjem og det ble overnatting på skolen på Gimsøya. Brua kan være stengt i perioder, men det er svært sjeldent at det varer over mange timer. Se vedlagt risikovurdering.

SUM årsverk	2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy	6.18				
Henningsvær	8.05				
Kabelvåg	50.54	55.65	57.87	58.56	58.98
Lauvik	10.14	9.21	8.61	8.61	9.45
Laupstad	7.85				
Skrova	4.82	4.72	4.48	4.25	3.89
Svolvær	74.11	74.11	72.56	68.87	70.30
Sydal	6.57	7.28	7.63	7.99	8.35
Sum	171.43	154.38	154.68	151.81	154.50

Kabelvåg	2023	2024	2025	2026	2027	2028
6	37	27	37	30	38	35
7	42	33	34	37	30	38
8	30	41	37	34	37	30
9	33	29	47	37	34	37
10	22	31	32	47	37	34
11	30	22	34	32	47	37
12	24	30	26	34	32	47
13	22	24	37	26	34	32
14	37	23	31	37	26	34
15	24	38	30	31	37	26
Sum	301	298	345	345	352	350

Elevtallet pr årstrinn i Kabelvåg med denne sammenslåingen gir ingen store klasser, toppårene 2027 og 28 vil det være nødvending med 19 klasser fordelt på 10 trinn.

Dette alternativet vil også føre til at barnehagen på Gimsøy blir lagt ned, og barna som har plass i

barnehagen på Gimsøy vil få tilbud om plass i andre barnehager i kommunen. Dette vil bli håndtert i hovedopptaket for barnehagene i Vågan mars 2025

Det er ikke gjort en økonomisk analyse av konsekvensen av nedleggelse av barnehagen på Gimsøy. Det vil være vanskelig å anslå hvilken effekt det vil gi. Det avhenger helt av hvor disse barna begynner i barnehage, antall barn som skal begynne i barnehage i kommunen kommende barnehageår. Det kan gi utslag på barnehagetilskuddet til private barnehager i 2028, det vil vi først få vite høsten 2026.

Potensiell økonomisk innsparing

Potensiell besparelse er under forutsetning at all drift i byggene opphører og at kommunen ikke lenger har utgifter på disse byggene.

	Årsverk	Effekt 2025	Sum helårseffekt
Total mulig besparelse		3 891 000	8 183 000,-
Besparelse årsverk Gimsøy	3	918 000	1 95 0000,-
FDV Kostnader + energi		270 000	647 000-
Økte skysskostnader		162 000	-390 000,-
Trekk tilskudd skoledrift			-563 500
Total mulig besparelse		4 916 000	10 084 000,-

Det er ikke gjort en økonomisk analyse av konsekvensen av nedleggelse av barnehagen på Gimsøy. Det vil være vanskelig å anslå hvilken effekt det vil gi. Det avhenger helt av hvor disse barna begynner i barnehage, antall barn som skal begynne i barnehage i kommunen kommende barnehageår. Det kan gi utslag på barnehagetilskuddet til private barnehager i 2028, det vil vi først få vite høsten 2026.

Skolebyggene

Gimsøy skole er helt ny, og det er ikke forventet noen vedlikeholdsbehov de neste 10 årene. Skolen har det meste av spesialrom som det er forventet at en skole har.

Konsekvenser for barn og unge

En viktig ulempe som trekkes ved endring av skolestruktur for elever som flyttes er at det kan oppleves som usikkert, utrygt og krevende. Det kan også trekkes frem som negativt at fritidsaktiviteter som gjennomføres i tilknytning til skoler som legges ned, vil også bli lagt ned eller stå fare for å bli lagt ned. Gimsøy har ikke et aktivt idrettslag, men de har et aktivt skolekorps hvor ganske mange elever er med, dette vil kanskje bli vanskelig å holde i liv ved en skolenedleggelse.

Den største fordelen som trekkes frem for forslaget er et større sosialt miljø for elevene. Et større sosialt miljø kan fremme inkludering og mangfold og det trekkes frem at det for noen kan være en fordel å få en ny start. I tillegg kan elevene få utbytte av et større profesjonsfaglig miljø blant lærerne, og at det kan bli enklere å få tilrettelagt for individuelt tilrettelagt opplæring. For skoler som er fådelte, trekkes det fram som positivt dersom en større skole innebærer at de kan ha rene klassetrinn.

Alle elevene vil med dette forslaget være avhengig av skoleskyss til og fra skolen. Dette kan ha en uheldig påvirkning i forhold til fysisk aktivitet, vet at elevene ikke lenger går til og fra skolen. Flere elever på Gimsøy skole har et stykke å gå til skolen og vil få noe mindre fysisk aktivitet ved å måtte ta skolebuss. Avstand Gimsøy - Kabelvåg er 31 km, men det er elever som vil få opptil 34 km. Reisetid vil være opp mot 40 min, dette nærmer seg grenseland for adekvat reisetid, særlig for de minste elevene.

Det er svært belastende for barn og unge at skolestrukturforslag blir lagt frem år etter år. Et slikt forslag vekker mange sterke følelser hos alle, både ansatte, elever, foresatte og samfunnet ellers og dette kan i aller høyeste grad påvirke de berørte elever. Det er viktig å få en avklaring på dette så snart som mulig, slik at elevene vet hva de har å forholde seg til i fremtiden.

For barnehagebarna er det en stor omveltning å måtte bytte barnehage. Dette er små barn som har knyttet seg til de ansatte i barnehagen og det å måtte etablere seg på nytt kan være vanskelig for mange barn. Det vil også bety en økning i reisetid til og fra barnehagen. Det er ikke uvanlig at barnehagebarn går i barnehage i andre skolekretser, og så fra Gimsøy.

Konsekvenser for ansatte

Større fagmiljø pekes på som den største fordelen ved å opprette større skoler. En forutsetning er at det faktisk blir flere ansatte ved de «nye» skolene. En større ansattgruppe kan ha flere fordeler sammenlignet med dagens situasjon. Det kan bli lettere å fylle nødvendige roller med relevant kompetanse, lettere å bruke ressurser riktig, eksempelvis på utviklingsarbeid, lettere å bruke ressurser på tvers ved sykdom (som også gir mindre vikarer), det kan bli lettere å rekruttere kompetente ansatte fremover og det kan skape bedre miljø og engasjement.

For enkelte ansatte kan reiseveien bli mindre, da de bor mer sentralt og pendler til sitt arbeidsted.

Usikkerhet til fremtidig arbeid er en stor og viktig ulempe for de ansatte når skoler foreslås nedlagt. Dette inkluderer usikkerhet til hvordan arbeidshverdagen blir fremover, herunder hvor man plasseres og hvilken funksjon man eventuelt vil få, samt at enkelte vil være usikre

på om de faktisk har en jobb fremover. Dette kan medføre at man mister kompetente medarbeidere.

Også andre ulemper trekkes frem for ansatte. Noen lærere vil oppleve det som mer utfordrende dersom de får flere elever i klassene. Særlig kontaktlærerrollen kan bli mindre attraktiv ved større klasser. Det trekkes også frem at det kan være en emosjonell belastning for ansatte å stå nærmest de som rammes.

Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn

For lokalsamfunnet der skolene foreslås nedlagt er det få fordeler. Det er en belastning for samfunnet at skolestruktur kommer opp år etter år, dette skaper en unødvendig belastning for alle berørte.

Lokalsamfunnet der skoler foreslås nedlagt får store negative konsekvenser. Skolen omtales av mange som «hertet» i bygda, og det vil være en stor sorg for lokalsamfunnet dersom skolen «tas fra dem». Det pekes også på at det vil være et tap for Vågan kommune om bosetning i distriktene står i fare for å forsvinne. Det vil bli mindre attraktivt å flytte til lokasjonene, boligprisene vil kunne synke og eventuell annen aktivitet kan forsvinne.

Gimsøy har noe næringsaktivitet med blant annet butikk, golfbane, reiselivsbedrift og håndverksbedrifter i tillegg til aktiv gårdsdrift. Det er planer om større utbygging av reiselivsnæring i forbindelse med Lofoten Links.

Det anbefales ikke å endre på barnetrinnet ved Gimsøy oppvekstsenter.

Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy - Strauman

Alternativet har forslag om å legge ned Strauman skole i tillegg til Laupstad, Gimsøy og Henningsvær. Strauman oppvekstsenter ble åpnet i 2019 og er således et nytt bygg. Strauman skolekrets har tilflytting av en del unge og det er fortiden fullt i barnehagen og det har det vært noen år. I 2028 er det ventet at skolen er nesten helt full ut fra teoretisk kapasitet. Om økning i barnetallet har nådd toppen nå, eller ikke, er vanskelig å si noe om foreløpig. Strauman har de siste årene hatt en stabil lærerstab med godt kvalifiserte og dedikerte ansatte. I dag går det skoleskyss fra Brenna til Svolvær som elevene har kan følge, men det må settes opp en ekstra buss ved skoleslutt. Om skolen legges ned høsten 2025, kan ikke barnehagen også legges det. Det kan tidligst skje høsten 2026. Det må utredes 2025.

SUM årsverk	2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy	6.18				
Henningsvær	8.05				
Kabelvåg	50.54	58.71	59.08	59.94	60.56
Laukvik	10.14	9.21	8.61	8.61	9.45
Laupstad	7.85				
Skrova	4.82	4.72	4.48	4.25	3.89
Svolvær	74.11	74.11	72.56	68.87	70.30
Sydal	6.57				
Sum	171.43	150.16	148.26	145.20	147.73

Det blir lite utfordring med klassestørrelsen med dette alternativet. Kabelvåg vil da ha 20 klasser og det vil fortsatt

Kabelvåg	2024	2025	2026	2027	2028
6	27	41	34	41	41
7	33	36	41	34	41
8	41	41	36	41	34
9	29	50	41	36	41
10	31	36	50	41	36
11	22	35	36	50	41
12	30	28	35	36	50
13	24	40	28	35	36
14	23	31	40	28	35
15	38	31	31	40	28
Sum	298	369	372	382	383

være kapasitet til flere elever i klassene

Potensiell økonomisk innsparing

Potensiell besparelse er under forutsetning at all drift i byggene opphører og at kommunen ikke lenger har utgifter på disse byggene

	Årsverk	Effekt 2025	Sum helårseffekt
Total mulig besparelse		4 916 000,-	10 084 000,-
Besparelse årsverk Strauman	5	1 547 000,-	3 678 000,-
FDV kostnader		311 000,-	749 000
Økte skysskostnader		154 000,-	-370 000,-
Trekk tilskudd skoledrift			-563 500,-
Sum dette alternativet		6 620 000,-	13 578 000,-

I FDV er ikke kapitalutgifter ikke tatt med.

Skolebyggene

Strauman oppvekstsenter ble åpnet i 2019 og det er ikke ventet noe vedlikeholdsbehov de neste årene. Skolen har det meste av spesialrom en kan forvente at en skole har i dag.

Konsekvenser for barn og unge

En viktig ulempe som trekkes ved endring av skolestruktur for elever som flyttes er at det kan oppleves som usikkert, utrygt og krevende. Det kan også trekkes frem som negativt at fritidsaktiviteter som gjennomføres i tilknytning til skoler som legges ned, vil også bli lagt ned eller stå fare for å bli lagt ned. Strauman IL har noen organisert aktivitet som blant annet skicup om vinteren, men stiller ikke med egne fotballag i turneringer eller i serie.

Den største fordelen som trekkes frem for forslaget er et større sosialt miljø for elevene. Et større sosialt miljø kan fremme inkludering og mangfold og det trekkes frem at det for noen kan være en fordel å få en ny start. I tillegg kan elevene få utbytte av et større profesjonsfaglig miljø blant lærerne, og at det kan bli enklere å få tilrettelagt for individuelt tilrettelagt opplæring. For skoler som er fådelte, trekkes det fram som positivt dersom en større skole innebærer at de kan ha rene klassetrinn.

Alle elevene vil med dette forslaget være avhengig av skoleskyss til og fra skolen. Dette kan ha en uheldig påvirkning i forhold til fysisk aktivitet, ved at elevene ikke lenger går til og fra skolen, få av disse elevene har særlig lang skolevei i dag og det er ikke å anta at det ta buss til skolen vil føre til mindre fysisk aktivitet i forbindelse med skoleveien. Avstand til Kabelvåg skole er 30 km og det er innenfor akseptabel reisetid.

Det er svært belastende for barn og unge at skolestrukturforslag blir lagt frem år etter år. Et slikt forslag vekker mange sterke følelser hos alle, både ansatte, elever, foresatte og samfunnet ellers og dette kan i aller høyeste grad påvirke de berørte elever. Det er viktig å få en avklaring på dette så snart som mulig, slik at elevene vet hva de har å forholde seg til i fremtiden.

Konsekvenser for ansatte

Større fagmiljø pekes på som den største fordelen ved å opprette større skoler. En forutsetning er at det faktisk blir flere ansatte ved de «nye» skolene. En større ansattgruppe kan ha flere fordeler sammenlignet med dagens situasjon. Det kan bli lettere å fylle nødvendige roller med relevant kompetanse, lettere å bruke ressurser riktig, eksempelvis på utviklingsarbeid, lettere å bruke ressurser på tvers ved sykdom (som også gir mindre vikarer), det kan bli lettere å rekruttere kompetente ansatte fremover og det kan skape bedre miljø og engasjement.

For enkelte ansatte kan reiseveien bli mindre, da de bor mer sentralt og pendler til sitt arbeidsted.

Usikkerhet til fremtidig arbeid er en stor og viktig ulempe for de ansatte når skoler foreslås nedlagt. Dette inkluderer usikkerhet til hvordan arbeidshverdagen blir fremover, herunder hvor man plasseres og hvilken funksjon man eventuelt vil få, samt at enkelte vil være usikre på om de faktisk har en jobb fremover. Dette kan medføre at man mister kompetente medarbeidere.

Også andre ulemper trekkes frem for ansatte. Noen lærere vil oppleve det som mer utfordrende dersom de får flere elever i klassene. Særlig kontaktlærerrollen kan bli mindre attraktiv ved større klasser. Det trekkes også frem at det kan være en emosjonell belastning for ansatte å stå nærmest de som rammes.

Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn

For lokalsamfunnet der skolene foreslås nedlagt er det få fordeler. Det er en belastning for samfunnet at skolestruktur kommer opp år etter år, dette skaper en unødvendig belastning for alle berørte.

Lokalsamfunnet der skoler foreslås nedlagt får store negative konsekvenser. Skolen omtales av mange som «hjertet» i bygda, og det vil være en stor sorg for lokalsamfunnet dersom skolen «tas fra dem». Det pekes også på at det vil være et tap for Vågan kommune om bosetning i distriktene står i fare for å forsvinne. Det vil bli mindre attraktivt å flytte til lokasjonene, boligprisene vil kunne synke og eventuell annen aktivitet kan forsvinne.

I Strauman er det positiv befolkningsutvikling og det fødes mange barn. Strauman har næringsvirksomhet med butikk, campingplass, gård med aktiv drift og flere lokale fiskebåter med tilholdssted på Kleppstad.

Alternativ: Legge ned Henningsvær - Laupstad - Gimsøy - Strauman - Laukvik

Alternativet tar også med seg Laukvik skole, i tillegg til Henningsvær, Laupstad, Gimsøy og Strauman. Dette alternativet vil si at kommunen står igjen med bare 4 skoler. Laukvik er det skolen med flest elever av de syv fådeltkolene kommunen har, og denne skolen har hatt et relativt stabilt elevtall på ca. 45 elever over lengre tid. De har god dekning i barnehagen og varierer mellom en og to avdelinger. Skolen har et stabilt kollegium med godt kvalifiserte og dedikerte ansatte. Flertallet av de ansatte bor i bygda. Om skolen legges ned, må det gjøres en grundig vurdering hva som skal skje med barnehagen. Det vil ikke være plass til alle disse barna sånn umiddelbart i barnehagene i Svolvær/Kabelvåg. Laukvik oppvekstsenter har nylig hatt en ganske stor oppgradering med blant annet ombygging. Skolen har spesialrom, men det mangler noe ventilasjon i enkelte deler av bygget.

SUM årsverk	2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy					
Henningsvær					
Kabelvåg	52.17	58.71	59.08	59.94	60.56
Laukvik					
Laupstad					
Skrova	4.82	4.72	4.48	4.25	3.89
Svolvær	74.11	76.15	72.92	70.31	71.74
Sydal					
Sum		142.99	140.01	138.04	139.72

Svolvær	2024	2025	2026	2027	2028
6	43	46	31	30	55
7	54	49	46	31	30
8	63	64	49	46	31
9	48	70	64	49	46
10	46	57	70	64	49
11	70	52	57	70	64
12	35	76	52	57	70
13	56	37	76	52	57
14	56	62	37	76	52
15	58	65	62	37	76
Sum	529	578	544	512	530

Elevtallet på Svolvær skole vil være høyt i 2025 og er nok på grensen til hva det er plass til, men fra skoleåret 26/27 vil det være plass

Skolebyggene

Lauvik har akkurat vært gjennom en større oppgradering av bygget, men fremdeles er det noe vedlikeholdsbehov fremover. Anslått til ca. 6 millioner.

	Tak	fasade	Innervegger og gulv	El-anlegg og belysning	vvs	Universell utforming	Basseng	Totalt
Lauvik		2 000 000	400 000	250 000	300 000	3 500 000		6 450 000
Henningsvær	750 000	900 000		500 000	1 200 000	3 500 000	650 000	7 500 000
Laupstad	750 000	5 000 000	500 000	700 000	200 000	2 000 000		9 150 000

Potensiell økonomisk innsparing

	Årsverk	Effekt 2025	Sum helårseffekt
Sum		6 620 000,-	13 578 000,-
Besparelse årsverk Lauvik	7	2 143 000,-	5 149 000,-
FDV kostnader		425 000,-	1 023 000,-
Økte skysskostnader		387 500,-	930 000,-
Trekk tilskudd skoledrift			563 500,-
Total		7 882 000,-	16 050 000,-

I FDV er ikke kapitalutgifter ikke tatt med.

Konsekvenser for barn og unge

En viktig ulempe som trekkes ved endring av skolestruktur for elever som flyttes er at det kan oppleves som usikkert, utrygt og krevende. Det kan også trekkes frem som negativt at fritidsaktiviteter som gjennomføres i tilknytning til skoler som legges ned, vil også bli lagt ned eller stå fare for å bli lagt ned. Lauvik har etablert en egen fritidsklubb som arrangerer ulike arrangement for barn og unge i bygda. Disse aktivitetene er gratis. Lauvik IL arrangerer miniturnering for de minste fotballspillerne, men har ikke lag med i seriespill. Det er også tilbud om å være med i band for ungdomsskoleelevene. Flere barn og unge deltar på aktiviteter i Svolvær og Kabelvåg

Den største fordelen som trekkes frem for forslaget er et større sosialt miljø for elevene. Et større sosialt miljø kan fremme inkludering og mangfold og det trekkes frem at det for noen kan være en fordel å få en ny start. I tillegg kan elevene få utbytte av et større profesjonsfaglig miljø blant lærerne, og at det kan bli enklere å få tilrettelagt for individuelt tilrettelagt opplæring. For skoler som er fådelt, trekkes det fram som positivt dersom en større skole innebærer at de kan ha rene klassetrinn.

Alle elevene vil med dette forslaget være avhengig av skoleskyss til og fra skolen. Dette kan ha en uheldig påvirkning i forhold til fysisk aktivitet, vet at elevene ikke lenger går til og fra skolen. Så og si alle elevene på Lauvik skole har ikke skolebuss og mange har et godt stykke å gå for å komme seg på skolen, så for disse elevene vil det bli mindre fysisk aktivitet som et resultat av å måtte ta buss til skolen. Avstand fra Lauvik til Svolvær er ca 35 km. Det vil bety en reisetid på 40 min med bil, noe lenger med rutebuss og dette er i grenseland for akseptabel reisetid, særlig for de minste elevene

Det er svært belastende for barn og unge at skolestrukturforslag blir lagt frem år etter år. Et slikt forslag vekker mange sterke følelser hos alle, både ansatte, elever, foresatte og samfunnet ellers og dette kan i aller høyeste grad påvirke de berørte elever. Det er viktig å få en avklaring på dette så snart som mulig, slik at elevene vet hva de har å forholde seg til i fremtiden.

Konsekvenser for ansatte

Større fagmiljø pekes på som den største fordel ved å opprette større skoler. En forutsetning er at det faktisk blir flere ansatte ved de «nye» skolene. En større ansattgruppe kan ha flere fordeler sammenlignet med dagens situasjon. Det kan bli lettere å fylle nødvendige roller med relevant kompetanse, lettere å bruke ressurser riktig, eksempelvis på utviklingsarbeid, lettere å bruke ressurser på tvers ved sykdom (som også gir mindre vikarer), det kan bli lettere å rekruttere kompetente ansatte fremover og det kan skape bedre miljø og engasjement.

For enkelte ansatte kan reiseveien bli mindre, men flesteparten her vil få betydelig lengre reisevei til jobb.

Usikkerhet til fremtidig arbeid er en stor og viktig ulempe for de ansatte når skoler foreslås nedlagt. Dette inkluderer usikkerhet til hvordan arbeidshverdagen blir fremover, herunder hvor man plasseres og hvilken funksjon man eventuelt vil få, samt at enkelte vil være usikre på om de faktisk har en jobb fremover. Dette kan medføre at man mister kompetente medarbeidere.

Også andre ulemper trekkes frem for ansatte. Noen lærere vil oppleve det som mer utfordrende dersom de får flere elever i klassene. Særlig kontaktlærerrollen kan bli mindre attraktiv ved større klasser. Det trekkes også frem at det kan være en emosjonell belastning for ansatte å stå nærmest de som rammes.

Konsekvenser for samfunnsutvikling og lokalsamfunn

For lokalsamfunnet der skolene foreslås nedlagt er det få fordeler. Det er en belastning for samfunnet at skolestruktur kommer opp år etter år, dette skaper en unødvendig belastning for alle berørte.

Lokalsamfunnet der skoler foreslås nedlagt får store negative konsekvenser. Skolen omtales av mange som «hjertet» i bygda, og det vil være en stor sorg for lokalsamfunnet dersom skolen «tas fra dem». Det pekes også på at det vil være et tap for Vågan kommune om bosetning i distriktene står i fare for å forsvinne. Det vil bli mindre attraktivt å flytte til lokasjonene, boligprisene vil kunne synke og eventuell annen aktivitet kan forsvinne.

Laukvik har et aktivt lokalsamfunn med en del næringsaktivitet. Her er både fiskere og gårdbrukere. Et stort fiskebruk og butikk. Det er stort engasjement i bygda. Det planlegges for reiselivsnæring.

Det anbefales ikke å endre på struktur som innbefatter Laukvik oppvekstsenter ut fra en helhetlig vurdering

Alternativ: Endre ungdomsskolestruktur, samt legge ned Laupstad oppvekstsenter.

Alternativet er en bestilling fra kommunestyret i KS sak 106/24. Forslaget her er å flytte ungdomsskoleelevene fra skolene: Henningsvær, Gimsøy, Strauman og Skrova til henholdsvis Kabelvåg og Svolvær skole, samt flytte barneskoleelevene ved Gimsøy til Strauman. Dette er et alternativ med flere utfordringer. Det vil ikke være plass til barneskoleelevene fra Gimsøy på Strauman oppvekstsenter. Strauman har en teoretisk kapasitet på 36 elever, under forutsetning om at elevgruppen kan deles i 3 like store grupper med 12 elever i hver. Elevtallet de neste 4 årene med Gimsøy og Strauman sammenslått vil være fra 35 til 39 elever, og det vil ikke være noen gode sammenslåinger av disse gruppene med tanke på pedagogisk forsvarlighet. Det vil være samme utfordring på Gimsøy oppvekstsenter.

Sydal	2024	2025	2026	2027	2028
6	2	6	4	6	7
7	4	4	6	4	6
8	3	6	4	6	4
9	4	6	6	4	6
10	1	5	6	6	4
11	2	4	5	6	6
12	3	5	4	5	6
13	0	0	0	0	0
14	1	0	0	0	0
15	3	0	0	0	0
Sum	23	36	35	37	39

Det vil være mulig å flytte ungdomsskoleelever fra Skrova til Svolvær, men det vil få noen uheldige konsekvenser for ungdommene. Det vil i praksis bety at disse elevene ikke kan delta på fritidsaktiviteter i Svolvær, da de ikke kommer seg tilbake til byen etter endt skoledag. Havstykket mellom Svolvær og Skrova er karakterisert som et åpent havstykke og her kan det bli svært mye høy sjø. Mange blir uvel når de reiser med båt i dårlig vær og dette vil kunne påvirke elevens læring. Besparelse i årsverk vil være minimal, inntil 1 årsverk. Dette må sees opp mot den ekstra belastningen for elevene. Det må etableres et tilbud til elevene de dagene ferga ikke går i retur til Skrova etter endt skoledag. Været endrer seg plutselig og det skjer at ferga innstilles, uten at det har vært forventet om morgenen. Da må kommunen ha en plan for hvordan ivareta disse elevene. Det kan gå dager uten at ferga går igjen. Det kan være mulig å ha hybler tilgjengelig på SVOMS, men det må da også være en plan på ansatte som kan være der for å ivareta elever ned til 12 årsalder. Det må beregnes døgnbemanning disse dagene, og tilbudet må være klart på kort varsel. Kommunedirektøren anbefaler ikke å legge ned ungdomstrinnet i Skrova.

Kommunedirektøren anbefaler ikke å flytte ungdomstrinnet fra Laukvik, da ungdomsskoletrinnet ved Svolvær skole blir stort og det vil skape utfordring med å få plass til alle klassene.

SUM årsverk	2024	2025	2026	2027	2028
Digermulen	3.17	3.41	3.53	3.53	3.53
Gimsøy	6.18	5.32	4.96	5.08	4.96
Henningsvær	8.05	5.39	5.51	5.99	7.8
Kabelvåg	50.54	54.52	55.09	56.07	56.95
Laukvik	10.14	9.21	8.61	8.61	9.45
Laupstad	7.85				
Skrova	4.82	3.53	3.41	3.17	3.17
Svolvær	74.11	75.15	73.40	69.87	71.25
Sydal	6.57	6.80	7.04	7.28	7.51
	171.43	163.33	161.55	159.60	164.62

I og med at det ikke er mulig å slå sammen Strauman og Gimsøy barneskole, er dette ikke tatt med i beregningen. Hvis det finnes løsning på klasserom i Strauman vil det være mulig å ta ned 5 årsverk. Dette er ikke tatt med i tabellen under.

Potensiell innsparing

	Årsverk	Effekt 2025	Gj. Snitt helårseffekt
Besparelser årsverk Laupstad	6	1 839 000,-	4 414 000
FDV Kostnader + energi		255 000,-	621 000,-
Økte skysskostnader		-96 000,-	- 232 000,-
Nedtrekk drift skole			-563 500,-
Årsverk flytte u-trinn elever		304 000,-	735 000,-
Økte skysskostnader		-168 000,-	-405 000,-
Total besparelse		2 124 000,-	4 570 000,-
Av dette u-trinn endring		136 000,-	330 000,-

Alternativ: Endre u-skolestruktur i Vest, samt legge ned Laupstad og Strauman

Alternativet endre ungdomsskolestruktur i vest, samt legge ned Laupstad oppvekstsenter og Strauman skole

Ved å legge ned Strauman skole vil det være mulig å spare 5 årsverk i tillegg til besparelsen på endring av ungdomsskolestruktur i vest. Barnehagen i Strauman vil ikke røres i 2025, men vil bli vurdert lagt ned fra barnehageåret 2026.

Besparelse årsverk Strauman	5	1 547 000,-	3 678 000,-
FDV kostnader		311 000,-	749 000
Økte skysskostnader		154 000,-	-370 000,-
Trekk tilskudd skoledrift			-563 500,-

		1 702 000,-	3 458 000
--	--	-------------	-----------

Medvirkningsprosess

Høringsprosessen startet da kommunedirektøren la frem sin tiltaksliste. Dette dokumentet er en utdyping av kunnskapsgrunnlaget.

Elevenes lovfestede rett til å medvirke er styrket i ny opplæringslov av 01.08.24, og barnets stemme og barnets beste vurderinger har nå svært tydelige føringer. I alle bestemmelser som angår barn, skal det tas en barnets beste vurdering, og barnets stemme skal tillegges stor vekt.

Når kommunestyret skal gjøre et vedtak i iht. skolestruktur vil det bety at denne vurderingen må være en del av beslutningsgrunnlaget.

Barnekonvensjonens artikkel 3 nr. 1 lyder:

"Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn."

De neste tre ukene vil det være en systematisert medvirkning fra barn og unge på alle skolene i kommunen, samt i de berørte barnehagene. Ungdomsrådet har gitt innspill til hva det er viktig barn og unge får mene noe om og de spørsmålene ungdomsrådet laget i sitt møte den 28/10 er i all hovedsak tatt med i det materialet som skolene skal arbeide med sammen med elevene. Saken skal opp i ungdomsrådet 13/11. Høringsfristen settes til 2/12. Alle høringsinnspill vil bli sendt med til kommunestyremøtet den 9/12 2024, sammen med kommunedirektørens forslag til skolestruktur.

Oppsummering

Vågan kommune har behov for å gjøre strukturelle grep for å få en bærekraftig økonomi. Kommunen er nå på ROBEK-lista og har et stort omstillingsbehov. Demografiendringer viser at kommunen har mindre behov for å bruke penger på grunnskole i årene som kommer, samtidig som behovet for tjenester til pleie og omsorg øker kraftig.

Alle elever i Vågan kommune har rett på god kvalitet i opplæringen. Kommunen må sørge for at skolene er i stand til å levere god kvalitet og at tjenester som støtter opp om det forebyggende arbeidet er i stand til å gi sine tjenester til alle barn og unge i kommune.

Driftsbudsjettene til grunnskolen er på absolutt et minimum og bør vurderes økt i nær fremtid.

Det er viktig at det nå tar en langsiktig avgjørelse når det gjelder skolestruktur i Vågan kommune. Nå har en slik sak vært løftet frem to år på rad, med den belastningen dette fører til i organisasjonen og ikke minst i samfunnet. Det er ikke bra å utsette elever, foresatte, ansatte og resten av organisasjonene for slike belastninger år etter år.

I høringen er de fleste av mulige endringer på skolestruktur tatt med. Enkelte av forslagene er ikke anbefalt fra kommunedirektøren etter en risiko, sårbarhet og forsvarlighetsvurdering. En enkel analyse på risiko og sårbarhet ligger ved saken.

Svolvær 8/11 2024

Tommy Stensvik

Veslemøy Drangevåg

Vedlegg/referanser

Oppvekstprofil 2024

Tilstandsrapport 2023/24

Utredning ungdomsskolestrukturen

Overordnet del læreplanen

Mld. St 34 – En mer praktisk skole

NOU 2023:7 – Et nytt system for kvalitetsutvikling – for elevenes læring og trivsel

Ny opplæringslov 2024

Læreplanverket KL-20